Minister
Klimatu i Środowiska

DELG-WRD.050.15.2024.SK
3206071.12577787.10196631
Warszawa, 17-06-2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

w odpowiedzi na oświadczenie złożone przez senatora Henryka Piotra Siedlaczka w dniu 21 maja 2024 r., znak: BPS/043-11-226/24 w sprawie mrożenia cen energii oraz kryteriów przyznawania wsparcia bonu energetycznego, przekazuję informacje w zakresie zadanych pytań.

1. *Dlaczego w sytuacji tak drastycznych podwyżek cen energii elektrycznej pomoc obejmie tak wąską grupę odbiorców?*

Na wstępie, należy podkreślić, że wysokie ceny energii są efektem długoletnich zaniedbań w rozwoju odnawialnych źródeł energii, co doprowadziło do tego, że polska energetyka jest najbardziej emisyjna w Europie. Utrzymywanie uzależnienia od paliw kopalnych spowodowały, że kryzys na rynku energii, którego szczyt miał miejsce w 2022 r., dotknął w szczególny sposób polską gospodarkę, w tym odbiorców końcowych w gospodarstwach domowych wykorzystujących różne nośniki energii.

Poprzedni Rząd skutecznie zahamował rozwój odnawialnych źródeł wiatrowych na lądzie w wyniku wprowadzenia wyśrubowanych norm w zakresie odległości projektowanych wiatraków od zabudowań mieszkalnych. Regulacja wprowadzająca wymóg lokalizowania elektrowni wiatrowych w odległości co najmniej dziesięciokrotności całkowitej wysokości tej elektrowni od budynku mieszkalnego znacząco ograniczyła dywersyfikację źródeł wytwarzania energii elektrycznej w Polsce i uniemożliwiła zmniejszenie uzależnienia od paliw kopalnych.

Niezależnie od powyższego, obecnie sytuacja na rynku energii elektrycznej wygląda lepiej niż w grudniu ubiegłego roku. Na rynku hurtowym spadają zarówno tzw. ceny w transakcjach spotowych, jak i kontraktach terminowych.

Aby wesprzeć najbardziej wrażliwą grupę odbiorców 23 maja br. Rząd przyjął ustawę o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego (Dz. U. 2024 poz. 859), która weszła w życie 13 czerwca br. Przepisy tej ustawy wprowadzają bon energetyczny, a więc jednorazowe świadczenie pieniężne przyznawane na okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia br.

Szacuje się, że z bonu energetycznego skorzysta ok. 3,5 mln gospodarstw domowych tj. ok 28% ogółu gospodarstw w Polsce, w tym ok. 1,3-1,4 mln gospodarstw domowych, które znajdują się w ubóstwie energetycznym według wskaźnika „Wysokie Koszty-Niskie Dochody". Z bonu będzie mogło skorzystać szerokie grono beneficjentów, obejmujące również tych, którzy są ubodzy energetycznie.

2. *Czy oznacza to, że odbiorcy energii elektrycznej wykazujący dochód powyżej ustalonego w ustawie to zdaniem ustawodawcy odbiorcy żyjący powyżej granicy ustalonego przez ustawodawcę ubóstwa?*

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Działamy zgodnie z EMAS - zarządzając instytucją, dbamy o środowisko

Jak już wspomniano w odpowiedzi na pytanie pierwsze, bon energetyczny obejmie szerokie grono odbiorców, nie tylko ubogich energetycznie. Należy podkreślić, że w ubóstwie energetycznym znajduje się blisko 10,5% ogółu gospodarstw domowych, a z bonu energetycznego może skorzystać ich blisko 28% gospodarstw domowych.

Istotną kwestią w zakresie bonu energetycznego jest wprowadzona zasada „złotówka ze złotówkę", dzięki której, jeśli ktoś przekroczy próg dochodowy, nie otrzyma decyzji odmownej, tylko kwota bonu zostanie pomniejszona o wartość przekroczenia wskazanego progu.

Wysokość bonu będzie zależała od liczby osób w gospodarstwie domowym:

- 300 zł dla gospodarstw jednoosobowych,
- 400 zł dla 2-3 osobowych,
- 500 zł dla 4-5 osobowych,
- 600 zł dla 6 osobowych i większych.

Dodatkowo bon zostanie dwukrotnie podwyższony dla gospodarstw używających energię elektryczną do ogrzewania. Jest to grupa, która jest szczególne narażona na poziom kosztów energii, dlatego przygotowano rozwiązanie skierowane specjalnie do nich.

3. *Na jakiej podstawie, według jakiego klucza wyliczeniowego ustalono granicę tego ubóstwa?*

Jak już wspomniano, poziom ubóstwa energetycznego w Polce w 2022 roku wyniósł 10,5% wg wskaźnika „Wysokie Koszty - Niskie Dochody". Są to dane z opublikowanego przez Główny Urząd Statystyczny Badania Budżetu Gospodarstw Domowych, realizowanego we współpracy z ministrem właściwym ds. energii.

Każdorazowe wyliczenia, dokonywane na potrzeby tworzenia mechanizmów wspierających dla obywateli, opierają się na danych z GUS, jak np. średniego miesięcznego wynagrodzenia, średnich miesięcznych wydatków czy właśnie poziomu wyżej wymienionego ubóstwa energetycznego. Na podstawie dostępnych danych ustalane są kryteria finansowe, warunkujące możliwość otrzymania świadczenia.

W przypadku wprowadzonego bonu energetycznego ustalono, że osoby o niższych dochodach będą mogły skorzystać z takiego świadczenia po spełnieniu kryterium: do 2500 zł dochodu dla gospodarstw jednoosobowych i do 1700 zł na osobę w gospodarstwach wieloosobowych. Mechanizm wsparcia przygotowano tak, aby rozszerzyć je w stosunku do grona gospodarstw domowych, które zakwalifikowały się do otrzymania dodatku osłonowego w rozumieniu ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym. Obecnie progi te zostały podwyższone względem tych, które uprzednio przyjęto w dodatku osłonowym, uwzględniając przy tym wzrost płacy minimalnej, inflację i rosnące koszty życia. Dzięki temu wsparcie trafi to szerszego grona gospodarstw.

Przyjęte kryteria dochodowe bonu energetycznego pozwolą w drugiej połowie 2024 roku objąć wsparciem różne grupy beneficjentów, którzy z różnych przyczyn mają trudności w pokrywaniu rachunków za energię elektryczną. Jak w przypadku dodatku osłonowego, bonem energetycznym zostaną objęci emeryci ze świadczeniem poniżej minimalnej emerytury czy emeryci i renciści ze świadczeniem równym najniższej emeryturze. Świadczenie pozwoli częściowo pokryć płatności z tytułu energii elektrycznej.

4. *Dlaczego pozostali odbiorcy energii elektrycznej zdaniem ustawodawcy nie mają prawa do żadnej rekompensaty?*

Nie jest prawdą, że pozostali odbiorcy, którzy nie kwalifikują się do otrzymania bonu energetycznego, pozostają bez wsparcia. Rząd zdaje sobie sprawę, że ceny energii elektrycznej mogą dla części odbiorców być w dalszym ciągu zbyt wysokie, dlatego w przyjęta ustawa wprowadziła rozwiązania, które odpowiadają na potrzebę zapewnienia dalszego wsparcia odbiorców energii na II poł 2024 r. Istotne jest jednak przywrócenie normalnych zasady funkcjonowania rynku, bez ingerencji państwa, lecz w sposób stopniowy, tak aby Polacy nie odczuli gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Brak wprowadzenia rozwiązań osłonowych spowodowałby, że od 1 lipca 2024 r. cena za energię elektryczną wzrosłaby w przypadku gospodarstw domowych z 412 do 739 zł/MWh, a łączny rachunek za energię (uwzględniający koszty jej dystrybucji) wzrósłby aż o 68%. Jednakże, dzięki mechanizmom wsparcia zawartym w ustawie z dnia 23 maja br. o bonie energetycznym oraz o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczenia cen energii elektrycznej, gazu ziemnego i ciepła systemowego, Polacy nie odczują gwałtownego wzrostu kosztów energii.

Zgodnie z przyjętymi przez Rząd RP rozwiązaniami osłonowymi, cena maksymalna dla odbiorców energii elektrycznej w gospodarstwach domowych spadnie w II p. 2024 r. z 693 do 500 zł/MWh i będzie stosowana bez limitu tj. od pierwszej zużytej kWh. Ponadto, obserwowany spadek cen hurtowych pozwoli na istotne obniżenie taryf dla gospodarstw domowych (co umożliwią wprowadzone przepisy). Spodziewamy się zatwierdzenia przez Prezesa URE taryf na poziomie 590-600 zł/MWh, co pozwoli na zmniejszenie wysokości rekompensat dla sprzedawców energii i jednocześnie przyczyni się do obniżenia kosztów budżetowych wprowadzanych rozwiązań.

Dzięki przedmiotowemu wsparciu wzrost rachunków za energię elektryczną dla wszystkich gospodarstw domowych, będzie znacznie niższy niż w przypadku braku interwencji ustawowej i wyniesie ok. 25% w stosunku do I połowy 2024 r., w której ceny mrożone były na poziomie roku 2022.

Należy podkreślić, że rozwiązania te są skierowane do wszystkich gospodarstw domowych bez wyjątku, a także do sektora MŚP czy JST.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:
Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM